

Skola och utbildning

S3C-fortsättare (dag)

Ordsamlaren

Sara började samla ord redan på flygplatsen när hon kom till Sverige. Hon hörde ordet "flygplats" och sparade det i sitt huvud. Sedan såg hon skyltar med "restaurang" och "toalett" – dem sparade hon också. Det var kallt ute. I luften fanns något vitt som föll ner. Det var snö. Men Sara hade aldrig sett snö förut. Hon visste inte vad det var.

På natten kunde Sara inte sova. Hon satt vid fönstret och tittade på snön som föll långsamt. På morgonen gick hon ut. Det var vitt och kallt ute. Hon tog ett djupt andetag och smakade på ordet "snö". Det lät annorlunda i hennes mun. Hon viskade det flera gånger: snö... snö...

Sara hade en liten blå skrivbok. Där skrev hon alla nya ord hon lärde sig. Hon skrev ordet, vad det betyder på hennes modersmål och vilken ordklass det är. Hon försökte också skriva meningar med orden. Ibland var det svårt. Hon tränade på att säga ord som "hej", "tack" och "varsågod" när hon var ensam hemma. Men hon vågade inte prata med andra människor. Hon var rädd att göra fel.

Varje dag gick Sara runt i staden. Hon gick till affärer, restauranger och bibliotek. Hon samlade ord överallt. Ibland tog hon bilder med mobilen. Ibland lånade hon barnböcker på biblioteket. Hon tittade på bilderna och försökte förstå vad texten handlade om. Hon slog upp svåra ord i ordboken.

Snart var hennes lilla bok nästan full. Hennes mål var att lära sig femtio nya ord varje dag. Varje kväll läste hon orden högt för sig själv, om och om igen. Det kändes bra att lära sig nya ord, men ibland kände hon sig ensam. Hon hade ingen att prata med.

En dag var boken helt full. Det fanns inga sidor kvar. Sara gick till en bokhandel och köpte en ny bok. Den nya boken var stor och fin. Men den fick inte plats i hennes lilla väska.

Hon gick till kassan och sa: – Jag vill ha en puss.

Mannen i kassan såg förvånad ut. – Vad sa du? – En puss, sa Sara. Jag behöver en puss också.

Mannen började skratta. – Menar du en påse? frågade han.

Sara blev röd i ansiktet. Hon kände sig generad. Men efter några sekunder började hon också skratta. De skrattade tillsammans. Sara kände sig plötsligt varm och glad. Hon hade vågat prata – och även om det blev fel, så blev det bra.

När Sara kom hem skrev hon ett nytt ord i sin bok: "En vän"

Svara på frågorna

1. Var började Sara samla svenska ord?

- a) I klassrummet b) I affären
- c) På flygplatsen d) Hemma hos en vän

2. Vad gjorde Sara med de nya orden?

- a) Hon ritade bilder b) Hon skrev dem i sin mobil
- c) Hon skrev dem i en skrivbok d) Hon övade dem bara muntligt

3. Varför blev Sara generad i bokhandeln?

- a) Hon glömde sin plånbok b) Hon tappade sin bok
- c) Hon sa fel ord d) Hon gick till fel kassa

4. Hur många nya ord ville Sara lära sig varje dag?

- a) 15 b) 25 c) 50 d) 100

5. Vad gjorde Sara när hon inte förstod ett ord i en bok?

- a) Hon frågade en vän b) Hon slog upp det i en ordbok
- c) Hon hoppade över det d) Hon bad läraren om hjälp

6. Vad tyckte Sara om ordet "snö"? Hur vet du det?

7. Hur tränade Sara på att säga nya ord hemma?

8. Vilket ord tycker du är vackert eller roligt på svenska? Varför? (Svara med ett eget exempel)

Diskutera

1. Hur brukar du lära dig nya svenska ord? Har du någon strategi som fungerar för dig?

2. Har du någon gång sagt fel på svenska, som Sara gjorde i bokhandeln? Vad hände? Hur kändes det?

3. Tycker du att det är viktigt att skriva ner nya ord? Varför eller varför inte?

4. Vad kan man göra om man känner sig ensam när man lär sig ett nytt språk? Har du några tips?

5. Vilket ord på svenska tycker du är svårt att uttala eller förstå? Varför just det ordet?

6. Varför tror du att Sara blev glad i slutet, även om hon sa fel? Har du känt likadant någon gång?

7. Tycker du att det är svårt att prata svenska med personer du inte känner? Varför eller varför inte?

8. Vad tycker du är roligt eller intressant med att lära sig svenska? Vad är svårt?

Studievanor

Studera svenska – hur gör du?

Att lära sig ett nytt språk som vuxen kan vara både spännande och svårt. Du behöver tid, motivation och bra studievanor. Om du vill bli bättre på svenska är det viktigt att du funderar på *hur* du studerar, inte bara *vad* du studerar. Det kallas studieteknik.

Vad är bra studievanor?

Bra studievanor betyder att du har en rutin. Det kan till exempel vara att du studerar varje dag vid samma tid, att du gör dina läxor direkt efter skolan, eller att du har en plats hemma där du kan läsa i lugn och ro.

En person som har goda studievanor planerar sina studier. Man vet vad man ska göra varje dag. Man har kanske en lista över läxor och använder mobilen eller en kalender för att komma ihåg viktiga saker. Man repeterar kanske också gamla ord och grammatik varje vecka.

Studieteknik – hur du lär dig bäst

Alla människor lär sig på olika sätt. Vissa tycker om att läsa, andra tycker att det är lättare att lyssna eller prata. En del personer lär sig mycket när de skriver texter. Det är viktigt att du förstår vilket sätt som passar dig bäst. Du kanske lär dig mest när du:

- läser samma text flera gånger och understryker viktiga ord,
- lyssnar på radio eller ser på tv med svensk text,
- förklarar nya ord för en klasskamrat,
- skriver ordlistor och egna exempelmeningar,
- pratar med människor på språkcafé eller i mataffären.

Att blanda olika sätt är ofta bäst. Det hjälper hjärnan att minnas bättre. Om du till exempel först läser en text, sedan lyssnar på den, och till slut pratar om den – då har du tränat tre olika färdigheter: läsförståelse, hörförståelse och muntlig produktion.

Skapa en egen studieplan

Det är lättare att lyckas om du har en plan. Tänk på hur mycket tid du kan använda varje dag. Kanske 20 minuter på morgonen och 20 minuter på kvällen? Bestäm också vad du ska träna: läsa, skriva, lyssna, tala eller grammatik. Du kan till exempel ha en veckoplan:

- Måndag: Läs en kort text och skriv ner nya ord.
- Tisdag: Titta på ett klipp från UR Play och svara på frågor.
- Onsdag: Gör en skrivövning eller ett grammatiktest.
- Torsdag: Prata svenska med en vän eller på språkcafé.
- Fredag: Repetera veckans ord och texter.

Att lära sig svenska tar tid, men med goda vanor och en bra studieteknik blir det lättare. Om du tränar lite varje dag och använder språket i vardagen, kommer du att märka att du förstår mer och kan säga mer. Ditt självförtroende växer – och du kommer närmare ditt mål.

Mina studievanor

Reflektera kring dina studievanor genom att fylla i formuläret

1. Hur ofta studerar du svenska hemma?

- ☐ Varje dag
- ☐ 4–5 gånger i veckan
- ☐ 2–3 gånger i veckan
- ☐ Sällan eller aldrig

2. Var brukar du studera?

- ☐ Vid ett skrivbord hemma
- ☐ I soffan eller i sängen
- ☐ På biblioteket
- ☐ Någon annanstans: _____

3. Hur lång tid studerar du varje gång?

- ☐ Mindre än 30 minuter
- ☐ 30–60 minuter
- ☐ Mer än 60 minuter

4. Vad gör du när du studerar hemma? (Du kan kryssa i flera alternativ)

- ☐ Läser texter
- ☐ Skriver ordlistor
- ☐ Gör läxor
- ☐ Tittar på tv eller klipp på svenska
- ☐ Pratar svenska med någon
- ☐ Lyssnar på radio/poddar
- ☐ Annat: _____

5. Hur lär du dig bäst? (Kryssa i det som passar dig bäst)

- ☐ När jag läser
- ☐ När jag lyssnar
- ☐ När jag pratar
- ☐ När jag skriver
- ☐ När jag ser bilder eller filmer
- ☐ Jag vet inte

6. Har du en plan för dina studier?

- ☐ Ja, jag har en plan och följer den
- ☐ Jag har en plan men det är svårt att följa den
- ☐ Nej, jag har ingen plan

7. Vad tycker du är svårast i svenska?

8. Vad tycker du är lättast i svenska?

9. Vad vill du bli bättre på?

- ☐ Läsa
- ☐ Skriva
- ☐ Lyssna
- ☐ Tala
- ☐ Ordförråd
- ☐ Grammatik

Språkresan - avsnitt 2

Lyssna på podden och svara på frågorna.

1. Vilket yrke har Fevzi?

2. Hur länge har han varit i Sverige?

3. Vilket svenskt ord kunde Fevzi innan han kom till Sverige? Vad betyder det?

4. Tycker han att det är lättare eller svårare att skriva svenska? Varför det?

5. Han läser inte så mycket. Vad gjorde han istället för att lära sig svenska?

6. Vad är svårt i språket?

7. Fevzi ger tips till den som vill lära sig svenska. Vilka?

8. Fevzi berättar om en situation på Migrationsverket som motiverar honom att lära sig svenska. Vad hände?

9. Fevzi säger: "... jag började från noll." Vad menar han med det?

Diskutera i smågrupper

1. Har du testat att studera på olika sätt, till exempel se på film, lyssna på radio, prata med andra? Vad fungerade bäst?
2. Vad brukar du göra när du studerar svenska? (Läsa? Skriva? Lyssna? Prata?)
3. Vad är ditt bästa tips till en person som vill bli bättre på svenska?
4. Har du en särskild plats där du studerar? Varför studerar du där?
5. Vad tycker du är svårt när du studerar? Varför?
6. Pratar du svenska utanför skolan? Med vem?
7. Vad vill du bli bättre på: läsa, skriva, tala eller lyssna? Hur kan du träna det?
8. Har du en studieplan? Vad gör du på olika dagar i veckan?
9. Använder du mobilen eller datorn när du studerar? Vad gör du med den?
10. Hur ofta studerar du svenska hemma? Har du en rutin?
11. Hur lär du dig bäst – när du läser, lyssnar, pratar eller skriver?
12. Hur kan du förbättra din studieteknik eller dina vanor?
13. Har du ett mål med dina studier i svenska? Vad är det?

Läs en text - Film på urplay

Diskutera

- 1) Vilka tips tycker du var bra i filmen?
- 2) Gör du på samma sätt? Eller gör du på ett annat sätt?
- 3) Hur gör du när du läser en ny text på svenska?
- 4) Brukar du använda mobilen när du läser på svenska? Hur?
- 5) Finns det någon fördel eller nackdel med att använda mobilen?

Repetera för att lära

Minnet är viktigt när vi lär oss saker. För att minnas nya saker måste vi repetera. Att repetera betyder att göra något flera gånger. Hjärnan behöver repetition – mycket och ofta! Det beror på att hjärnans minne är uppdelat i två delar: korttidsminnet och långtidsminnet.

Per Jensen är professor i språkvetenskap. Han forskar om minnet. Per berättar hur korttidsminnet fungerar:

– All ny information kommer först till korttidsminnet. Det kan vara en nyhet du hör, en skylt du ser på väg till skolan eller namnet på en ny klasskamrat. Allt går först in i korttidsminnet.

Per fortsätter att förklara:

– Mycket ny information stannar inte kvar i korttidsminnet. Om du köper mjölk, måste du komma ihåg att ställa in mjölken i kylskåpet när du kommer hem. Men sedan behöver du inte tänka mer på mjölken. Du kommer inte ihåg varje mjölkpaket som du har ställt in i kylskåpet. Den informationen finns inte kvar i korttidsminnet. Men du vet att mjölken ska stå kallt. Från att du varit barn har du lärt dig att mjölk ska stå kallt. Den kunskapen finns nu i ditt långtidsminne.

För att minnas det du ska lära dig måste du repetera. Om du repeterar ny kunskap kommer den att hamna i långtidsminnet. Om du ska lära dig att köra bil måste du köra bilen flera gånger.

Detsamma gäller om du ska lära dig ett nytt språk. Du måste läsa och säga ett ord flera gånger för att du ska komma ihåg ordet.

Per Jensen säger att repetitionen är viktig. Det viktigaste är att repetera direkt. Om vi inte repeterar försvinner åttio procent av det vi har lärt oss efter en vecka. Det är störst risk att glömma under det första dygnet. Det är därför bra att repetera samma dag eller dagen efter du har lärt dig något nytt, säger Per Jensen.

Svara på frågorna

1. Vad betyder "att repetera"?
 - a) att lära sig nya saker
 - b) att göra samma sak flera gånger
 - c) att minnas
2. Vad hamnar i korttidsminnet?
 - a) all ny information
 - b) det vi har repeterat
 - c) den viktigaste informationen
3. Vad måste du göra för att minnas ny information?
 - a) förstå att det är viktigt
 - b) läsa många ord
 - c) repetera ofta
4. Vad är viktigast med att repetera?
 - a) att inte vänta för länge med att repetera
 - b) att repetera efter en vecka
 - c) att bara repetera åttio procent av det du lärt dig

Återberätta artikeln

Vad handlar artikeln om? Återberätta för en kamrat. Ta hjälp av nyckelorden och frasera:

- två delar av minnet
- korttidsminnet
- långtidsminnet
- ny information
- repetera för att minnas
- repetera direkt

Diskutera

1. Tycker du att du har bra minne? Varför eller varför inte?
2. Hur gör du för att komma ihåg nya ord på svenska? Har du några tips?
3. Per Jensen säger att repetition är viktigt. Hur ofta repeterar du det du lär dig? Vad fungerar bäst för dig?
4. Kan du ge exempel på något du har lärt dig genom att göra det flera gånger? (t.ex. ett yrke, ett språk, att cykla, laga mat...)
5. Vad tycker du är svårast att komma ihåg när du lär dig svenska? Vad kan hjälpa dig att minnas bättre?
6. Tänk att du kan välja mellan två superkrafter:
 - Du minns allt du lär dig – men du glömmer namn direkt.
 - Du minns alla människor du träffar – men glömmer alltid var du lagt dina saker. Vilken superkraft väljer du? Varför?

Språkresan - avsnitt 3

Lyssna på podden och svara på frågorna.

1. Vilket yrke har Ezio?

2. Hur länge har han bott i Sverige?

3. Vilket ord var det första ord som han lärde sig? Vad betyder det?

4. Hur lärde Ezio sig svenska från början?

5. Vad är svårast i svenskan, tycker han?

6. Vad är enklast i svenskan, tycker han?

7. Hur motiverade sig Ezio när det var svårt?

8. Hur gjorde Ezio när han ville utveckla sitt skrivande?

9. Ezio ger tips till den som vill lära sig svenska. Vilka?

10. Ezio säger "Med tiden gick det bättre och bättre". Vad menar han?

Skrivuppgift

På bloggen *Vuxna som studerar* berättar människor om hur det är när man är nybörjare på svenska. Skriv och berätta om dina studier.

- Vilken kurs läser du just nu?
- Hur länge har du studerat på SFI?
- Vad tyckte du var svårast när du började studera svenska?
- Vad tycker du är svårast nu?
- Hur mycket studerar du svenska?

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Ordlista: En ny chans

Svenska	Ditt språk	Exempelmeningar
jobbig		
ett ämne		
att orka		
nästan		
värst		
att tjäna		
att fundera		
att läsa upp		
duktig		
umgås		

En ny chans

När Anna gick på gymnasiet tyckte hon att skolan var jobbig. Hon hade svårt att hitta något ämne som kändes roligt. Matematik var det svåraste och det ämne hon tyckte minst om.

Sista året på gymnasiet blev Anna ännu tröttare på skolan. Hon hade svårt att orka med lektionerna och hon var ofta borta, särskilt från matematiklektionerna.

– Jag tyckte att nästan allt var tråkigt, men matematik var värst. Jag förstod aldrig vad vi skulle göra, säger hon.

När Anna tog studenten hade hon låga betyg och klarade inte alla ämnen. Men det gjorde inte så mycket för henne då. Hon började jobba deltid som städare på ett hotell.

– Det var skönt att tjäna egna pengar även om det bara var deltid. Jag hade mycket tid att göra andra saker, berättar hon.

Efter några år träffade hon sin partner och de fick två barn. Idag är barnen 5 och 7 år gamla.

Tillbaka till skolan

När Anna gick tillbaka till jobbet efter sin föräldraledighet började hon känna att jobbet var tungt. Hon fick ont i kroppen, och lönen var låg. Då började hon fundera på om hon skulle studera igen.

– Jag bestämde mig för att läsa upp mina betyg på komvux. Det tog ett och ett halvt år, och jag trivdes jättebra. Jag kände att jag fick en ny chans, berättar Anna.

Hon säger att matematik kändes lättare den här gången.

– Min lärare var duktig på att förklara, och jag missade inte en enda lektion. Det kändes kul att lära mig.

Studier och jobb

Efter komvux sökte Anna till högskolan. Hon kom in på ett ekonomiprogram och började studera.

– Det var svårt att plugga samtidigt som barnen var små. Jag fick studera på kvällar och helger. Min partner hjälpte mycket med barnen och det gav mig tid att läsa, säger hon.

Utbildningen tog tre år och nu arbetar Anna på en bank. Hon har varit där i ett år och trivs bra. Hon är nöjd med både lönen och arbetstiderna. På helgerna är hon ledig och kan umgås med familjen.

– Jag är glad att jag vågade börja studera igen. Jag tyckte inte om matematik förr, men nu älskar jag siffror, avslutar hon.

Läs texten och välj rätt svar.

1. Vad tyckte Anna om matematik när hon gick i gymnasiet?
 - a) Hon tyckte det var lätt och roligt.
 - b) Hon tyckte att det var det svåraste och tråkigaste ämnet.
 - c) Hon förstod alltid vad de skulle göra.
2. Vad gjorde Anna efter studenten?
 - a) Hon började jobba som städare på ett hotell.
 - b) Hon började direkt studera på högskolan.
 - c) Hon reste utomlands för att jobba.
3. Varför började Anna fundera på att studera igen efter sin föräldraledighet?
 - a) Hon ville prova något nytt.
 - b) Hennes jobb var tungt och lönen var låg.
 - c) Hennes barn ville att hon skulle studera.
4. Hur förändrades Annas syn på matematik när hon studerade på komvux?
 - a) Hon tyckte fortfarande att det var svårt och tråkigt.
 - b) Det blev lättare eftersom läraren förklarade bra.
 - c) Hon hoppade över alla matematiklektioner.
5. Vad var utmaningen för Anna när hon studerade på högskolan?
 - a) Att hitta ett program som passade henne.
 - b) Att studera samtidigt som hon hade små barn.
 - c) Att hon inte hade stöd från sin partner.
6. Varför är Anna nöjd med sitt nuvarande jobb?
 - a) Hon arbetar deltid och har mycket fritid.
 - b) Hon trivs med både lönen och arbetstiderna.
 - c) Hon jobbar hemma och behöver inte pendla.

Diskutera

1. Har du någonsin tyckt att ett ämne i skolan var svårt eller tråkigt? Vilket ämne var det, och varför tyckte du så?
2. Anna bestämde sig för att studera igen som vuxen. Skulle du vilja studera något nytt i framtiden? Varför eller varför inte?
3. Anna fick stöd av sin partner när hon studerade och hade små barn. Hur viktigt tror du att stöd från familj eller vänner är när man studerar?
4. Anna bytte jobb efter sin utbildning och blev mer nöjd med sin inkomst och arbetstider. Vad tycker du är viktigast i ett jobb: hög lön, bra arbetstider eller något annat?
5. Anna förändrade sin inställning till matematik och började gilla det som vuxen. Har du ändrat din åsikt om något ämne eller någon aktivitet?

Ordlista: En studie- och yrkesvägledares vardag

Svenska	Ditt språk	Exempelmeningar
bråttom		
att förkorta		
hinner		
att se till		
en anställning		
att räkna		
vid		
trivs		

En studie- och yrkesvägledares vardag

Soheila springer ner för trapporna i huset. Hon har bråttom till jobbet. Hon jobbar på kommunens vuxenutbildning som studie- och yrkesvägledare. Ibland förkortas det syv.

Klockan åtta börjar hennes första möte. Då ska hon träffa en elev på sfi och de ska göra en studieplan tillsammans. Eleven kom till Sverige för tre månader sedan så just nu studerar hon bara svenska.

Före lunch hinner Soheila göra ett besök på en praktikplats. Eleverna på vuxenutbildningen gör ibland praktik och då måste Soheila se till att allt går bra. Hon frågar eleven om han trivs och hon frågar arbetsgivaren om de är nöjda med praktikantens arbete och om de förstår varandra när de pratar.

Soheila hinner med att ha 30 minuters lunch. Efter lunch träffar hon en hel sfi-klass. Hon berättar för dem vilka alternativ som finns för dem i framtiden. Hon informerar om olika typer av utbildningar. Hon berättar också vilka yrkesområden det är lättast att få anställning inom. Klassen har många frågor och det tar längre tid än vad Soheila har räknat med.

Klockan tre dricker Soheila en kopp te och sedan har hon ett möte. Under mötet ringer hennes telefon. Det är en elev som vill boka en tid med henne. Eleven vill studera till sjuksköterska och har frågor om studierna.

Innan Soheila går hem har hon några fler studieplaner att skriva så hon sätter sig vid sitt skrivbord. Hon tänker också på vad hon ska göra imorgon. Då ska hon besöka tre praktikplatser och ha ett möte på kommunen.

Soheila har ofta mycket att göra men hon trivs väldigt bra med sitt arbete som studie- och yrkesvägledare.

Svara på frågorna

1. Vad arbetar Soheila som, och vad betyder förkortningen "syv"?

2. Vad ska Soheila göra under sitt första möte klockan åtta?

3. Vad frågar Soheila eleven och arbetsgivaren vid besöket på praktikplatsen?

4. Vad informerar Soheila sfi-klassen om efter lunch, och varför tar det längre tid än planerat?

5. Vilka planer har Soheila för morgondagen innan hon går hem?

Språkresan - avsnitt 1

Lyssna på podden och svara på frågorna.

1. Vilket yrke har Firouzeh?

2. När kom hon till Sverige?

3. Vilket var det första svenska ordet hon lärde sig? Vad betyder det?

4. Var studerade Firouzeh svenska?

5. På vilket sätt gillade hon att lära sig svenska?

6. Vad var svårt i språket?

7. Firouzeh ger tips till den som vill lära sig svenska. Vilka?

8. Varför var det viktigt för Firouzeh att lära sig uttrycka ord för känslor?

9. Firouzeh säger: "... jag försökte snappa upp så mycket det bara gick ...". Vad menar hon med det?

Det svenska skolsystemet

Läs texten om det svenska skolsystemet.

I Sverige börjar barnen skolan när de är sex år gamla. Då börjar de i **förskoleklass**. Den svenska **grundskolan** tar tio år. Alla måste gå i skolan från förskoleklass till åk 9 (åk = årskurs).

Efter grundskolan går många elever till gymnasiet. I gymnasiet finns det olika program. Det kan till exempel vara olika yrkesprogram som gör att man kan börja jobba direkt efter gymnasiet. Det finns också program som förbereder eleven för högre studier. Man läser gymnasieprogrammen i tre år. Efter gymnasiet kan man gå vidare till **högskola** eller **universitet**.

Nästan all utbildning i Sverige är gratis.

Diskutera

- Måste alla barn gå i skolan i ditt tidigare hemland? Hur många år måste de gå i skolan?
- I vilken ålder börjar och slutar man grundskolan i Sverige?
- I vilken ålder börjar och slutar man grundskolan i ditt tidigare hemland?
- Är gymnasiet i ditt hemland tre år, som i Sverige?
- Vad betyder meningen "Nästan all utbildning i Sverige är gratis"? Är det så i ditt tidigare hemland?

Det svenska skolsystemet för invandrare

Läs texten om det svenska skolsystemet för invandrare.

Vuxna invandrare som kommer till Sverige måste oftast först läsa svenska på **sfi** (svenska för invandrare). Efter sfi kan man studera på **komvux grundläggande**. På komvux grundläggande läser man **sas grund** (sas = svenska som andraspråk). Sas grund har fyra nivåer: 1, 2, 3 och 4. Sedan kan man studera på **komvux gymnasial**. På komvux gymnasial läser man sas på tre nivåer: nivå 1, 2 och 3. Därefter kan man söka in på universitet eller högskola.

Diskutera

1. Vad har du för mål med dina studier?
2. Vet du redan idag vad du vill eller behöver studera i framtiden?

SFI C → SFI D → SVA Grund → SVA 1 → SVA 2 → SVA 3

3. Vad tycker du är viktigt när du planerar dina studier?
4. Hur planerar du din dag när du har mycket att göra? Har du några tips för att hantera stress, när du har en fullspäckad dag?

Kommunal vuxenutbildning – komvux

Komvux är en skola där vuxna kan läsa samma ämnen som i grundskolan. Det kallas grundläggande vuxenutbildning. Om du inte har en utbildning som motsvarar svensk grundskola har du rätt att gå grundläggande vuxenutbildning.

På komvux kan du också läsa samma kurser som på en svensk gymnasieskola. Det kallas gymnasial vuxenutbildning. Om du inte har en utbildning som motsvarar svensk gymnasieskola kan du läsa gymnasial vuxenutbildning.

Folkhögskolor

En folkhögskola är en skola för vuxna elever. Där läser du kurser på grundskole- och gymnasienivå eller yrkesutbildningar på eftergymnasial nivå. På många folkhögskolor kan du också bo medan du studerar på skolan. På en folkhögskola kan du läsa olika slags kurser, till exempel allmänna kurser (gymnasiestudier), musik, konst eller sfi.

Yrkeshögskoleutbildning (YH-utbildning)

Yrkeshögskoleutbildning är en utbildningsform där du kan utbilda dig till ett yrkesutbildat inom ett speciellt område. Yrkeshögskoleutbildning, YH-utbildning, är ett alternativ till längre utbildningar på universitet och högskola. Under utbildningen har eleverna mycket kontakt med företag genom praktik.

För att kunna studera på en YH-utbildning måste du ha grundläggande behörighet till universitet och högskola. Det betyder att du har betyg i de ämnen som behövs för att kunna läsa på universitet och högskola.

Universitet och högskola

I Sverige finns både högskolor och universitet. Skillnaden mellan dem är att ett universitet måste ha forskarutbildning, vilket inte krävs på högskolan. Utbildningar på högskolor och universitet ger samma poäng och examen. Det finns minst en högskola eller ett universitet i varje län.

För att kunna läsa en högskoleutbildning på grundnivå måste du ha grundläggande behörighet. Ibland behövs det särskild behörighet. Det betyder att du måste ha läst vissa gymnasiekurser för att komma in på en viss utbildning på högskola eller universitet.

Svara på frågorna

1. Vad betyder **komvux**?

2. Vad kan du studera på komvux?

3. På vilken typ av skolan kan du ibland bo medan du studerar?

4. Vilken typ av skolan blandar undervisning och praktik?

5. Vad betyder **särskild behörighet**?

Diskutera

Här är några ämnen som man har i den svenska grundskolan.

- Vilka av dessa ämnen hade du, när du gick i skolan i ditt hemland?
- Berätta kort vad ni studerade i ämnet.

ENGELSKA	MATEMATIK	MUSIK	HISTORIA
RELIGION	BILD	IDROTT	TRÄSLÖJD
TEXTILSLÖJD	SEX OCH SAMLEVNAD	HEMKUNSKAP	NATURVETENSKAP (NO)

Diskutera också:

- Vilka ämnen hade du INTE när du gick i grundskolan?
- Finns det något eller några ämnen som du önskar att du hade haft? Motivera.
- Diskutera kort, för varje ämne, om ni tycker att ämnet är viktigt eller inte. Motivera!

Ordlista: Joshua studerar på distans

Svenska	Ditt språk	Exempelmeningar
en föreläsning		
uppmärksamt		
antecknar		
pågår		
en undervisning		
knackar		
inneboende		
förkylda		
att få vara ifred		
en diskbänk		

strular		
längtar		

Lyssna på texten och svara på frågorna.

1. När kom Joshua till Sverige?

2. Varför sitter han vid datorn?

3. Vad föreläser läraren om?

4. Vilket år är det?

5. Varför är nästan all undervisning på distans?

6. Hur bor Joshua?

7. Vad gör Joshua efter lunchen?

8. Vad gör han på kvällen?

Diskutera

I Sverige ska alla barn och elever behandlas lika i skolan. Det spelar ingen roll var man kommer ifrån, om man har en funktionsvariation, vilket kön man har, vilken religion man tror på eller om man är ny i Sverige. Alla ska känna sig trygga och respekterade.

1. Vad betyder det att alla ska behandlas lika i skolan? Vad tänker du på när du hör ordet *likabehandling*?
2. Har du sett eller upplevt någon som blev behandlad orättvist i skolan? Vad hände? Hur kändes det?
3. Vad kan lärare och elever göra om någon blir mobbad eller retad? Har du några idéer eller exempel?
4. Varför är det viktigt att alla känner sig trygga och respekterade i skolan? Hur kan vi tillsammans skapa en trygg skola?

Stödord att förklara och använda:

- likabehandling
- respekt
- rättvisa
- trygghet
- mobbning
- diskriminering

Skrivuppgift

Din vän ska snart flytta till Sverige. Nu vill din vän veta hur det fungerar att studera svenska i Göteborg.

Skriv ett mejl till din vän och:

- Förklara för din vän hur sfi fungerar.
- Ge lite tips på hur man kan studera svenska på sfi.
- Berätta vad man kan göra efter sfi.

Börja och avsluta ditt mejl på ett passande sätt.

[illegible]

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Miljö i skolan

I skolan använder vi mycket papper, vatten och el. Vi skriver, vi skriver ut papper, vi använder lampor och datorer. Det är viktigt att vi tänker på miljön också i skolan.

Vi kan göra många saker för att hjälpa miljön. Vi kan släcka lampan när vi går ut ur klassrummet. Vi kan stänga av datorn när vi inte använder den. Vi kan sortera papper, plast och mat i olika soptunnor.

Vi kan också prata tillsammans om hur vi vill ha det i vår skola. Alla kan hjälpa till – elever, lärare och städpersonal. Om vi samarbetar kan vi göra skolan bättre för miljön.

I många länder pratar man om miljö i skolan. Kanske gjorde du något bra för miljön i skolan i ditt hemland?

Diskutera

1. Vad kan du och dina klasskamrater göra för att hjälpa miljön i skolan? Till exempel: släcka lampor, sortera papper, inte slösa vatten?
2. Vad tycker du – ska skolan ha fler papperskorgar för sortering? Varför eller varför inte? Ge exempel på hur det fungerar nu och hur det kan bli bättre.
3. Ska man skriva på papper eller arbeta digitalt (med dator eller mobil) i skolan? Vad är bäst för miljön? Fördelar och nackdelar?
4. I ditt hemland – pratar man om miljö i skolan? Vad gjorde ni där för att ta hand om miljön? Jämför med hur det är i Sverige.

Grammatik

Pronomen

Läs meningarna och fyll i det korrekta **subjekt- eller objektpronomenet**:

jag, du, han, hon, vi, ni, de, mig, dig, honom, henne, oss, er, dem

1. ____ studerar svenska varje dag.
2. Läraren hjälper ____ med grammatiken.
3. Min kompis och jag har en studieplan. ____ studerar tillsammans.
4. Jag skriver ordlistor och det hjälper ____ att minnas orden.
5. Använd mobilen – den kan påminna ____ om dina läxor.
6. Maria har en lärare. ____ hjälper henne varje vecka.
7. Kalle och Fatima är mina klasskamrater. Jag tränar ofta med ____.
8. Hur lär ____ dig bäst – när du skriver eller när du lyssnar?
9. Min lärare pratar långsamt, så att ____ förstår allt.
10. Jag tycker om att repetera gamla ord. Det är bra för ____.

Läs meningarna och fyll i rätt **possessivt pronomen**:

min, mitt, mina, din, ditt, dina, hans, hennes, vår, vårt, våra, er, ert, era, deras

1. Jag studerar hemma varje dag. Jag gör alltid ____ läxor direkt efter skolan.
2. Har du en studieplan? Var är ____ plan?
3. Hon använder mobilen för att komma ihåg viktiga saker. ____ mobil är full med anteckningar.
4. Vi studerar tillsammans och tränar med ____ ordlistor.
5. Många elever gör ____ läxor på kvällen.
6. Han har en kalender. ____ kalender hjälper honom att planera.
7. Hur ofta tränar du ____ grammatik?
8. Jag gillar att läsa texter flera gånger. ____ favoritstrategi är att understryka viktiga ord.
9. Läraren frågade oss om ____ studievanor.
10. Ali och Sara tränar mycket. ____ svenska blir bättre varje vecka!

Ordföljd i huvudsatser

Övning 1: Skriv meningar. Börja med subjekt. Använd stor bokstav och punkt.

Exempel:

- svenska / Joshua / nu / studerar

Joshua studerar svenska nu.

1. på flera månader / har / träffats / klasskamraterna / inte

2. en läxa / Joshua / till imorgon / fick

3. barnen i familjen / inte / är / i skolan

Övning 2: Skriv meningar. Börja med tid. Använd stor bokstav och punkt.

1. röra på sig / Joshua / behöver / efter maten

2. slut / efter en stund / Joshuas lektion / är

3. nästa lektion / har / imorgon / han

Övning 3: Skriv meningar. Börja med plats. Använd stor bokstav och punkt.

1. Alina / står / vid dörren

2. pasta / familjen / äter / i köket

3. Joshua / läxan / gör / vid sin dator / på kvällen

Övning 4: Skriv meningar. Börja med subjekt. Använd stor bokstav och punkt.

Exempel:

- till jobbet / Soheila / bråttom / har

Soheila har bråttom till jobbet.

1. på kommunens vuxenutbildning / hon / jobbar

2. klockan åtta / hennes första möte / börjar

3. en studieplan / Soheila och hennes elev / göra / ska

4. före lunch / hinner / hon / göra / ett praktikbesök

5. frågar / hon / eleven / om han trivs på praktikplatsen

6. en hel sfi-klass / efter lunch / träffar / Soheila

7. till Soheila / klassen / många frågor / har

8. klockan tre / dricker / te / Soheila

Övning 5. Skriv meningar. Börja med tid eller plats. Använd stor bokstav och punkt. Se exempel:

- förkortar / Soheilas yrkestitel / man / syv / ibland
Ibland förkortar man Soheilas yrkestitel syv.

- har / Soheila / bråttom / hemma
Hemma har Soheila bråttom.

1. hennes första möte / klockan åtta / börjar

2. ett möte / imorgon / Soheila / har / på kommunen

3. en elev på sfi / ska / träffa / hon / då

4. bara svenska / just nu / studerar / eleven

5. studieplaner / vid sitt skrivbord / hon / skriver

6. ställer / eleverna / i klassrummet / frågor

7. ringer / under mötet / hennes telefon

8. tre praktikplatser / besöka / hon / imorgon / ska

9. ska / på jobbet / träffa / hon / en elev

Ordföljd i bisatser

Övning 1: Stryk under bisatserna.

Exempel:

Joshua sitter framför datorn eftersom han studerar svenska.

1. Undervisningen är på distans eftersom en pandemi pågår i världen.
2. Han fick en läxa som han ska göra till imorgon.
3. Joshua äter i köket när det är lunch.
4. Pappan i familjen är hemma eftersom han jobbar hemifrån.
5. Maria läser på biblioteket eftersom hon behöver koncentrera sig.
6. Läraren frågade eleverna vad de tyckte om kursen.
7. Daniel går till kvällskursen när han har tid efter jobbet.
8. Vi diskuterade olika ämnen medan vi väntade på läraren.
9. Han studerar på distans så att han kan arbeta samtidigt.

Övning 2: Fortsätt meningarna med en bisats.

Exempel:

Joshua studerar svenska eftersom han är ny i Sverige.

1. Det knackar på dörren när _____.
2. Alina frågar Joshua om _____.
3. Han sätter sig vid datorn på kvällen för att _____.
4. Joshua spelar fotboll eftersom _____.
5. De lyssnar på en ljudbok medan _____.
6. Det är viktigt att komma i tid när _____.
7. Eleverna diskuterar i grupp för att _____.
8. Anna öppnar boken när _____.

Övning 3: Stryk under bisatserna.

Exempel:

- Soheila springer ner för trapporna eftersom hon har bråttom.
1. Hon har möte med en elev när hon kommer till jobbet.
 2. Allt går bra på praktikplatsen eftersom både eleven och arbetsgivaren är nöjda.
 3. Eleven vill boka en tid med Soheila för att fråga om utbildningar.
 4. Hennes telefon ringer när hon har ett möte.
 5. Hon går till kopian medan eleverna arbetar med sina uppgifter.
 6. Eleven studerar extra på kvällarna för att klara provet.
 7. Eleven loggar in på datorn eftersom han vill skriva en text.
 8. Soheila går hem från jobbet eftersom arbetsdagen är slut.

Övning 4: Fortsätt meningarna med en bisats.

Exempel:

- Soheila frågar arbetsgivaren om de är nöjda med elevens arbete.

1. Hon har möte med en elev eftersom

_____.

2. Soheila träffar en sfi-klass för att

_____.

3. Hon trivs bra med sitt jobb trots att

_____.

4. Hon sätter sig vid sitt skrivbord för att

_____.

5. Soheila skriver en rapport eftersom

_____.

6. Hon skriver ett schema trots att

_____.

Prova att översätta ord med Lexin!

